

Jerzy Gula

Kurozwęki, pow. Staszów

Informator Archeologiczny : badania 8, 238-239

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

I-szy średniowieczny poziom użytkowy - stwierdzono po zewnętrznej stronie murów wyżej omawianych budowli. Poziom ten wyznacza wylewka zaprawy wapiennej, wykonana na warstwach o charakterze nasypowym. W wykopie C nad wylewką wystąpiła dodatkowo posadzka z płasko ułożonych ułamków cegły związanej gliną. Poziom ten występował na głębokości około 190 cm /208,4 m n.p.m./. Materiał zabytkowy z warstw nasypowych, pod wylewką pozwala na datowanie I-szego poziomu użytkowego na pierwszą połowę wieku XIV. Poziom ten jest związany z istnieniem omówionych budowli średniowiecznych.

II-gi poziom użytkowy - wystąpił na głębokości około 100 cm, nad warstwami gruzu o charakterze nasypowym. Wyznaczony był przez bruk z kamieni wapiennych, ułożonych na podsypce piasku /wykop C/ oraz przez 10-15 cm warstwę zaprawy wapiennej /wykop B/. Poziom datowany jest zalegającym pod nim materiałem ceramicznym na późne średniowiecze i czasy nowożytne.

Nad warstwą stanowiącą II-gi średniowieczny poziom użytkowy wystąpiły przemieszane warstwy nowożytne o charakterze nasypowym.

KRUSZWICA, pow. Inowrocław
Stanowisko 2 i 4a

patrz
wczesne średniowiecze

KUROZWĘKI, pow. Staszów

Zespół Badań nad Polskim
Średniowieczem Uniwersy-
tetu Warszawskiego i
Politechniki Warszawskiej

Badania prowadził mgr Jerzy Gula. Finansował WKZ
w Kielcach. Czwarty sezon badań. Zamek średnio-
wieczny - pałac nowożytny.

Badania na terenie założenia pałacowego objęły obszar około 30 m².
Prowadzone były na dwóch wykopach badawczych obejmujących fosę i dziedzi-
niec.

Badania na terenie fosy pałacowej pozwoliły na ustalenie, iż powstała ona jako element nowożytnego założenia pałacowego w wyniku usunięcia z podłoża obiektu nawarstwień średniowiecznych i utworzenia z nich przeciwstoku fosy. Upadła w ten sposób hipoteza, iż już zamek średniowieczny otoczony był fosą. Wybudowano go najprawdopodobniej na niewielkim płaskim wzgórku otoczonym bagnami, w związku z czym wykonywanie dodatkowo fosy było w tym okresie niecelowe.

Wykop na terenie dziedzica pozwolił uściślić poziom do jakiego nadsypano dziedziniec w trakcie generalnej nowożytnej przebudowy całego założenia.

LEGNICKIE POLE, pow. Legnica
Stanowisko 1

Katedra Archeologii
Uniwersytetu Wrocławskiego

Badania prowadził doc. dr hab. Józef Kaźmierczak /autor sprawozdania/ przy udziale mgr Romualda Piwki. Finansował Uniwersytet Wrocławski. Pierwszy sezon badań. Szyb do wydobywania piasków złotonośnych z XIII-XIV wieku.

W odległości około 1,3 km na wschód od Legnickiego Pola, na zalesionym wzniesieniu, znajduje się rozległe skupisko dobrze czytelne w morfologii terenu reliktyw górniczego złota. Również na terenie przyległym, uprawnym, są one dostrzegalne w wielu miejscach. Najczytelniej zachowały się jednakże te, które leżą w obrębie starego drzewostanu. Są to głównie niezupełnie zasypane szyby i hałdy wybranego z nich płonnego nakładu. W toku badań zainwentaryzowano ponad 100 szybów, co stanowi małą część ogólnego stanu w zasięgu lasu.

W celu poznania konstrukcji owych szybów, głębokości zalegania piasków złotonośnych, a zwłaszcza ilości kruszcu występującego w tonie urobku, postanowiono połowę jednego z nich wyeksplorować do dna. Pozostałą połowę planowano zabezpieczyć z myślą o uruchomieniu w tym miejscu małego rezerwatu archeologicznego jako działu muzeum w Legnickim Polu. Zamierzenia te zrealizowano częściowo, ponieważ głębokość wybranego szybu - jak się w praktyce okazało - przekroczyła granicę uznaną przez nas za bezpieczną. Dlatego też niżej podajemy głównie te wyniki badań, które dotyczą sprawy konstrukcji.

Szyb ten, podobnie jak co najmniej większość położonych koło Legnickiego Pola, założono na planie koła. Średnica jego, przeciętna dla wielu innych, wynosiła około 5 m. Projekt budowy szybu, lub określony wzorzec, przewidywał:

1. Zdjęcie nakładu do głębokości 4-5 m, początkowo w obrębie przyjętej średnicy, a następnie stopniowo zmniejszanej. Tę część robót trzech kopaczy mogło wykonać systemem odkrywkowym w ciągu 3-4 dni, nie licząc czasu potrzebnego na zabezpieczenie ścian drewnem i na odrzucenie ziemi z nad szybu na bezpieczną odległość, który mieścił się prawdopodobnie w ciągu 4-5 dni.